

Marta Popowska

Słowo wstępne

Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Edukacja
Muzyczna 1, 5-6

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Słowo wstępne

Kolejny tom prac naukowych Instytutu Muzyki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie jest poświęcony pamięci niedawno zmarłego profesora Edwarda Bogusławskiego. Kompozytora, teoretyka muzyki i pedagoga. Wieloletniego pracownika Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie, gdzie w Instytucie Muzyki pełnił funkcję kierownika Zakładu Teorii i Pedagogiki Muzycznej, od chwili jego powstania do dnia swojej śmierci.

Na zawartość niniejszego tomu składają się przede wszystkim artykuły pracowników Zakładu Teorii i Pedagogiki Muzycznej. Działalność naukowa tego Zakładu koncentruje głównie wokół badań własnych jego pracowników. Najważniejsze kierunki badań dotyczą: muzykologii (historii muzyki polskiej, technik kompozytorskich, związków muzyki z literaturą) oraz etnomuzykologii, a także historii życia muzycznego, pedagogiki muzycznej i muzykoterapii. Stąd tematyka artykułów w niniejszym zeszycie jest różna. Zebrane wypowiedzi udało się jednak podzielić na trzy części.

Pierwsza grupa publikacji dotyczy wybranych zagadnień analizy muzycznej. Inicjuje ją praca **Anny Stachury**, której przedmiotem jest *Requiem* Edwarda Bogusławskiego. Autorka poddaje kompozycje wnikliwej analizie, szczegółowo omawia jej bogatą symbolikę, a także zwraca uwagę na ważne chrześcijańskie przesłanie, jakie niesie ze sobą to monumentalne dzieło. Następny artykuł wyszedł spod pióra **Maryli Renat**. Autorka omawia w nim wybrane zagadnienia idiomu kompozytorskiego Grażyny Bacewicz. Charakteryzuje zespół cech stałych języka dźwiękowego kompozytorki, odnosząc się zarówno do rozwiązań formalnych, fakturalnych, harmoniczných, jak i do elementów technicznych oraz do sposobów ich współdziałania na poziomie: makroformy i jednostek syntaktycznych w obrębie poszczególnych elementów dzieła muzycznego. Artykuł **Ludomiry Grądzman** pt.: *Rola barwy w cyklu miniatur fortepianowych „Obrazki z wystawy” Modesta Musorgskiego* to ciekawe, zapewne nie tylko dla pianistów, studium na temat bardzo popularnego cyklu fortepianowego. Część pierwszą publikacji kończy kolejny artykuł autorstwa **Maryli Renat**, w którym omówione zostały związki słowno-muzyczne w pieśniach dziecięcych Witolda Lutosławskiego.

Drugą grupę zagadnień reprezentują artykuły poświęcone problemom szkolnictwa muzycznego. **Anna Grajpel** prezentuje wyniki swoich badań na temat znajomości cech muzycznych narodowych tańców polskich, w grupie kandydatów na nauczycieli wychowania muzycznego. Autorka dowodzi, że znajomość narodowych tańców wśród naszej młodzieży jest dalece niewystarczająca, a przeprowadzone przez nią badania obnażają, jej zdaniem, głębokie zaniedbania dydaktyczne i wychowawcze w zakresie transmisji kultury narodowej. Artykuł **Marcina Tadeusza Łukaszewskiego** jest związany ze stuleciem szkolnictwa muzycznego w Częstochowie. Prezentuje jego historię i osoby z nim związane.

Część trzecią publikacji stanowią komunikaty. Pierwszy, napisany przez **Wandę Maliko**, jest ważnym przyczynkiem wyjaśniającym rozbieżności, jakie występują w licznych

publikacjach dotyczących historii częstochowskiego szkolnictwa muzycznego. Autorka jako pierwsza wykorzystała w swych badaniach dokumenty znajdujące się w zasobach archiwów państwowych, które pozwoliły ostatecznie ustalić fakty na podstawie kompletnych źródeł. **Ludomira Grądmán** porusza problem łączenia sztuk w procesie nauczania muzyki. Na podstawie własnych doświadczeń pedagogicznych stwierdza, że łączenie sztuk w procesie nauczania jest warunkiem *sine qua non* właściwego rozwoju estetycznego dziecka, a powszechnie obowiązujący system oceniania w szkołach muzycznych I stopnia może zniechęcać uczniów do nauki muzyki. Ostatni komunikat **Elżbiety Szwed** przedstawia zarys historii muzykoterapii, która — jak wynika z tekstu — była ceniona na przestrzeni dziejów, a obecnie ze względu na swe szerokie możliwości lecznicze, cieszy się coraz większym uznaniem.

Marta Popowska